

PRZYMUSZANY (20) *part praet pass impf*

przymuszany (17), **przymuszany** (3).

W formach złożonych a jasne; w formie niezłożonej a pochylone.

sg m N (praed) przymuszân (3) TarDuch, Mącz, CzechEp, przymuszany (1) WujNT. ◊ pl N m pers przymuszani (16).

Składnia dopełnienia sprawcy: przymuszany przez kogo (1).

Sł stp, Cn, Linde brak.

Zmuszany, zobowiązany pod przymusem; nakłaniany (20) : Nie dać tymi słowy Apostoła na wolę każdemu/ aby co chce czynił albo wierzył [...] ale tylko w tej materii [...] niechciał aby kto był przymuszany: ale aby każdy się sprawował według sumnienia swego. WujNT 570, 434.

przymuszany(y) do czego (4): żaden do iedności Chrystusowej nie ma być przymuszany CzechEp 40; WujNT 256; A jeśli są którzy/ którzy z jakiej przygody liły y Przywileje na swę dobrą dziedziczną [...] zgubili ani ich mieli: tedy iednak one dobrą na wieczną/ czasy trzymać tymże Prawem będą: ani będą przymuszani do kładzenia listów albo Przywilejów przed nami. SarnStat 1040, 1199.

przymuszany(y) k(u) czemu (5): y także mają być wolni wszyscy y każdy z osobną ludzie któregokolwiek stanu są/ aby mieli wolny przejazd [...] aby względem którychkolwiek rzeczy/ a zwłaszcza zerwania listów ku zapłaceniu albo Ciel albo szkód nie byli przymuszani SarnStat 917; Szlachta Bracławska y poddani ich/ wolni są przedawać miody przalné/ komu będą chcieć. A nie mają być przymuszani/ ku przedawaniu miodu Zydom. SarnStat 1223, 1061, 1076, 1191.

przymuszany(y) na co (3): Mącz 466d; Y itąd dowodzi Augustyn ś. że haeretycy słusznie mają być karani y przymuszani na wiarę ktorej odstąpili. WujNT 642, Yyyyy4v.

przymuszany czym (3): Abowiem niektorzi chwałam y poczcziwościami/ a drudzy darczkami y łagodnościami mają być prziwabiani: a drudzy groźbami y biciem mają być przymuszani. KwiatKsiąż E4v; WujNT 256; SarnStat 1199.

cum inf (3): Iezu ktorys był bith w głowę y nałmiech był przymuszany prorokować. S(miłuj sie nad nami). TarDuch C3; tam między ty włocznie byli przymuszani ci podchádzać ktorzi byli zwyciężeni Mącz 177a; SarnStat 98.

W przeciwstawieniu: »przywabiany ... przymuszany« (1): KwiatKsiąż E4v cf przymuszany czym.

Wyrażenie: »mocą przymuszany« (1): A do iurysdycii y angarii tych dzierzawiec/ do których mocą przymuszani bywali/ żaden Szlachcic wiecznymi czasy podlegać niema. SarnStat 1199.

Szeregi: »przymuszany, popychany« (1): Trudi ad mortem et ad supplicium, Być przymuszany/ popychany na śmierć. Mącz 466d.

»przyciskany i przymuszany« (1): a przerweczeni ci/ ktorzy występią/ y zloczyncy za swę występkę przez Staroły Vrzedniki oboi y strony nalezę prawnie będą karani: y ku dofyvczynieniu dostatecznemu y powinnemu będą przyćfikani y przymuszani [arcebuntur et compellentur JanStat 853]. SarnStat 1076.

»przymuszany i przypadzany« (1): haeretycy do wiary ktorej nie strzymali/ y do kościoła z ktorego wcielili/ mają być mandaty y winami krolow y książąt Chrześcijanńkich przymuszani y przypadzani WujNT 256.

»wyciągany i przymuszany« (1): a to ze by [...] ot roboth czeńzow podatkw wżelakich nam y starończe nażemu powynnych wolnyemy beli, [...] Oprocz powynnego R P placzenya poboru wyczągany y przimufzany nebely *ZapKościę 1582/33*.

a. *Pod wpływem sytuacji [czym ku czemu] (1) :*

Szereg: »przywiedziony albo przymuszany« (1): Ale śnami wybornie się dzieie/ gdy naukami y rekoma [!] ktemu bywamy przywiedzieni/ yżebyśmy się dobrymi śtawali: albo też podczas nieiakam m oczamy [*lege*: niejaką mocą i] potrzebą/ to ieft niedośtatkiem ktemu przymufzani bywamy. *KwiatKsięż F2v*.

Synonimy: przyciskany, przypądzany.

Cf **PRZYMUSZAĆ**

MN